

Prof.dr. R.H. Dijkgraaf
Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum 12 juli 2023	Uw kenmerk	Ons kenmerk
Bijlage 1	Dossiernummer	
Onderwerp Aanbieding aanpassing accreditatiekader		

Geachte heer Dijkgraaf,

Hierbij biedt de NVAO u ter goedkeuring een voorstel aan voor aanpassing van het beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland (hierna te noemen: 'het accreditatiekader'). De NVAO heeft deze aanpassing op uw verzoek opgesteld. De aanpassing behelst niet een inhoudelijke herziening van de standaarden waar opleidingen en instellingen aan worden getoetst, maar is erop gericht om het accreditatiekader eenvoudiger en duurzamer te maken. Het is de bedoeling dat het in de toekomst minder vaak nodig zal zijn om de paar jaar nieuwe versies van het kader ter goedkeuring aan u voor te leggen. Het aangepaste accreditatiekader is derhalve niet meer aangeduid met het jaar van inwerkingtreding, zoals dat bij eerdere kaders gebruikelijk was.

Vertrouwen en eigenaarschap

De grondslag voor het accreditatiekader blijft de Wet accreditatie op maat en het daarin vastgelegde vertrouwen in de kwaliteit van het hoger onderwijs in Nederland. Wat ook blijft is het respect voor de autonomie van instellingen en de nadruk op het eigenaarschap van docenten, studenten en bestuurders voor de kwaliteit van het onderwijs. De NVAO meent dat de resultaten van de beoordelingen in de afgelopen jaren na invoering van het accreditatiekader 2018 de geldigheid van deze uitgangspunten bevestigen.

De NVAO biedt deze aanpassing van het accreditatiekader aan op een moment dat u een verkenning uitvoert naar een stelsel waarin instellingen meer regie kunnen nemen over de beoordeling van opleidingen. De uitgangspunten van vertrouwen en eigenaarschap die ten grondslag liggen aan het kader voor opleidingsbeoordelingen vormen eveneens de basis voor de wens tot een verdergaande stelselwijziging. Gezien het beoogde tijdpad van deze wijziging voorziet de NVAO dat er nog geruime tijd behoefte zal zijn aan een actueel kader voor opleidingsbeoordelingen.

Het voorstel voor aanpassing van het accreditatiekader is tot stand gekomen na consultatie van belanghebbenden in het hoger onderwijs: de koepels van bekostigde en niet-bekostigde instellingen, de studentenbonden en organisaties van werkgevers. Tevens heeft de NVAO met vertegenwoordigers van evaluatiebureaus en met zelfstandige secretarissen gesproken en hun opmerkingen in het voorstel verwerkt.

Vereenvoudiging en verduurzaming

Het accreditatiekader is vereenvoudigd door het te beperken tot de standaarden, beslisregels en de hoofdlijnen van de aanvraagprocedures die in de WHW zijn vastgelegd. De NVAO zal voortaan de nadere uitwerking van het uitvoeringsbeleid voor procedures in een apart document opnemen en aan het veld bekend maken. De NVAO zal dit beleid periodiek actualiseren, na consultatie van de belanghebbenden in het hoger onderwijs.

Een verdere vereenvoudiging van het kader komt tot stand door voor alle opleidingen, in instellingen met en zonder erkenning ITK, dezelfde standaarden te hanteren voor de beoogde en gerealiseerde leerresultaten, de onderwijsleeromgeving en de toetsing. In de beoordeling van opleidingen van een instelling zonder erkenning ITK dienen in aanvulling hierop een aantal aspecten bij standaard 1 en 2 en twee extra standaarden mee te worden beoordeeld. Daarbij gaat het om zaken die in de instellingstoets op instellingsniveau worden beoordeeld. De standaarden van de instellingstoets zijn niet gewijzigd.

Deze aanpassingen in de vormgeving en indeling van het accreditatiekader dragen bij aan de verduurzaming van het kader, zodat het minder vaak hoeft te worden gewijzigd. Ze houden geen inhoudelijke wijziging in van de standaarden voor opleidingen en instellingen en de beslisregels voor de oordeelsvorming van panels van deskundigen ten opzichte van het accreditatiekader 2018.

Verduidelijking

Naast de aanpassingen die gericht zijn op vereenvoudiging en verduurzaming is de bewoording van een aantal bepalingen verduidelijkt. Dit betreft het volgende:

Onafhankelijkheidseisen

De formulering van de criteria voor de onafhankelijkheid van panelleden en secretarissen zijn gelijk getrokken voor de opleidingsbeoordelingen en de instellingstoets. Daarnaast is nog duidelijker aangegeven welke informatie de NVAO van instellingen en panelleden verwacht om de beoordeling van dit aspect te kunnen uitvoeren. De teksten zijn verhelderd en mogelijke ambivalenties zijn weggenomen.

Motivering voor anderstalig onderwijs

Zoals ik u bij brief van 7 juni jl. reeds heb aangekondigd, heeft de NVAO de bestaande regels voor de beoordeling van de keuze voor anderstalig onderwijs verduidelijkt. Zij volgt daarbij zoveel mogelijk de teksten in uw brief aan de Tweede Kamer over de beheersing van internationale studentenstromen van 21 april 2023. Deze regels bieden instellingen duidelijke aangrijppingspunten om hun keuze te motiveren.

Beoordelaars krijgen hiermee een helder kader om met de opleidingen kritisch te reflecteren over de keuze die deze hebben gemaakt. Op grond hiervan wegen de panels het taalbeleid mee in hun oordeel over de kwaliteit van het onderwijs. De NVAO zal in de behandeling van accreditatieaanvragen nagaan of alle betrokken zich aan deze uitgangspunten hebben gehouden en of het oordeel over het taalbeleid voldoende onderbouwd en navolgbaar is.

Studenten met een functiebeperking

De motie van het lid Westerveld van de Tweede Kamer van 30 juni 2020 verzocht de regering om met de NVAO te bezien of de accreditiekaders passend zijn waar het gaat om studenten met een functiebeperking en die waar nodig aan te scherpen. Het huidige kader vermeldt in de standaard 2 van de instellingstoets en in standaard 8 van het uitgebreide kader voor de opleidingsbeoordeling dat de opleiding afdoende ondersteuning en begeleiding moet bieden voor studenten met een functiebeperking.

In het aangepaste accreditiekader dat de NVAO u hierbij aanbiedt, is op dit punt een verduidelijking aangebracht. In de beoordeling van alle opleidingen, in instellingen met en zonder erkenning ITK, dient te worden beoordeeld of de inrichting van de leeromgeving de toegankelijkheid en studeerbaarheid van het onderwijs bevordert, mede voor studenten met een functiebeperking.

Opname van losstaande kaders

In de voorgestelde aanpassing heeft de NVAO de criteria voor het Bijzonder kenmerk Kleinschalig en intensief onderwijs (BKKI) en de regels voor de indeling van opleidingen in het visitatierooster in het kader opgenomen. De wet benoemt deze als onderdeel van het accreditiekader maar ze waren voorheen in losstaande kaders beschreven. De procedurebeschrijving voor het BKKI is teruggebracht tot de criteria en beslisregels, in lijn met de andere beoordelingen die in het kader worden beschreven.

Inwerkingtreding

De beoogde ingangsdatum van het aangepaste accreditiekader is 1 januari 2024. Omdat het hier geen inhoudelijke wijziging betreft, hanteert de NVAO een eenvoudige overgangsregeling. Beoordelingspanels waarvoor vóór 1 januari 2024 goedkeuring is aangevraagd, voeren hun beoordeling nog uit volgens het accreditiekader 2018. Panels waarvoor na die datum goedkeuring wordt aangevraagd, dienen het nieuwe kader te volgen. De NVAO zal de invoering begeleiden met tijdige en passende communicatie met alle betrokkenen.

Vriendelijke groet,

Dr. Arnold Jonk
Voorzitter NVAO